

L. S. KLEPP

RICHARD RORTY: FILOZOF PARADOXU *RICHARD RORTY: PHILOSOPHER OF PARADOX*

Spektrum, 76/1992 / Dialogue, 3/1991

ENGLISH

Americký filozof z přelomu století William James kdysi definoval filozofii jako „neobyčejně zavrženou snahu myslet jasně“. Richard Rorty, snad nejvlivnější americký filozof naší doby, usiluje svou uměněnou inteligencí o odstranění akademického zaujetí z tohoto oboru. Tvrdí, že filozofové nejsou nadáni žádnými zvláštními schopnostmi, které by jim umožňovaly lépe proniknout do důležitých otázek a problémů. Domnívá se naopak, že to není filozofie, ale právě literatura, jež nám nabízí podobenství a příběhy odhalující pravdu o naší povaze a o světě. V následujícím portrétu se novinář a kritik L. S. Kleppovi podařilo vystihnout ironii Rortyho postavení. Mluví-li Rorty o „postfilozofické kultuře“, probouzí tak vlastně tento obor k životu, neboť se dotýká nejhlubších lidských otázek originálním, osvětlujícím způsobem.

Kleppovy články o filozofii a literatuře vycházejí v časopise *Village Voice* a dalších periodikách.

V sále je plno, místo je už jen k stání, řady posluchačů se občas zavlní nárazem nepatřičného smíchu. Nepatřičného proto, že oním sálem je tmavým dřevem obložená aula Yaleovy univerzity, plná filozofů. Koná se tu, v té nejvznešenější a nejoficiálnější atmosféře, konference o Martinu Heideggerovi, německém filozofu, jehož esoterické meditace o bytí z něho udělaly jednoho z nejvlivnějších filozofů století.

Ne všechno je však dokonalé. Nedávný výzkum ukazuje, že Heidegger se v nacistickém režimu angažoval hlouběji, než on sám nebo jeho obdivovatelé připouštějí. Až dosud se svými příspěvky vystoupili věcní, suchopárni němečtí badatelé a seriózní, rozpačití američtí filozofové, kteří se vesměs zabývali historií Heideggerova života a myšlení a působili přitom dojmem, že tančí mezi vejci.

Když se na pódiu objeví Richard Rorty, tón se změní. Je rázný a nenucený. Vypadá jako typický vědec: nebdale oblečený, poněkud při těle, s brýlemi a kšticí bílých vlasů. Svou ironií, obrazotvorností a otevřeností však v účastnících konference vzbudil rozpačitý smích a podrážděnou ostražitost.

Rorty si vymyslel pro Heideggera jiný život, aby tak objasnil, jakou roli hraje v našich záměrech, mravopov-

The turn-of-the-century American scholar William James once defined philosophy as “an unusually stubborn attempt to think clearly“. Richard Rorty, perhaps the most influential American philosopher of our time, is applying his own stubborn intelligence to ending academic self-absorption in his field. Rorty maintains that philosophers have no special insight into important questions and problems. Instead, he believes that literature, not philosophy, provides images and stories that reveal truth about our nature and the world. In this profile, journalist and critic L. S. Klepp savors the irony of Rorty’s position. In fact, in describing a “philosophical culture,“ Rorty is bringing the discipline to life, addressing some of humanity’s deepest concerns in an original, illuminating way.

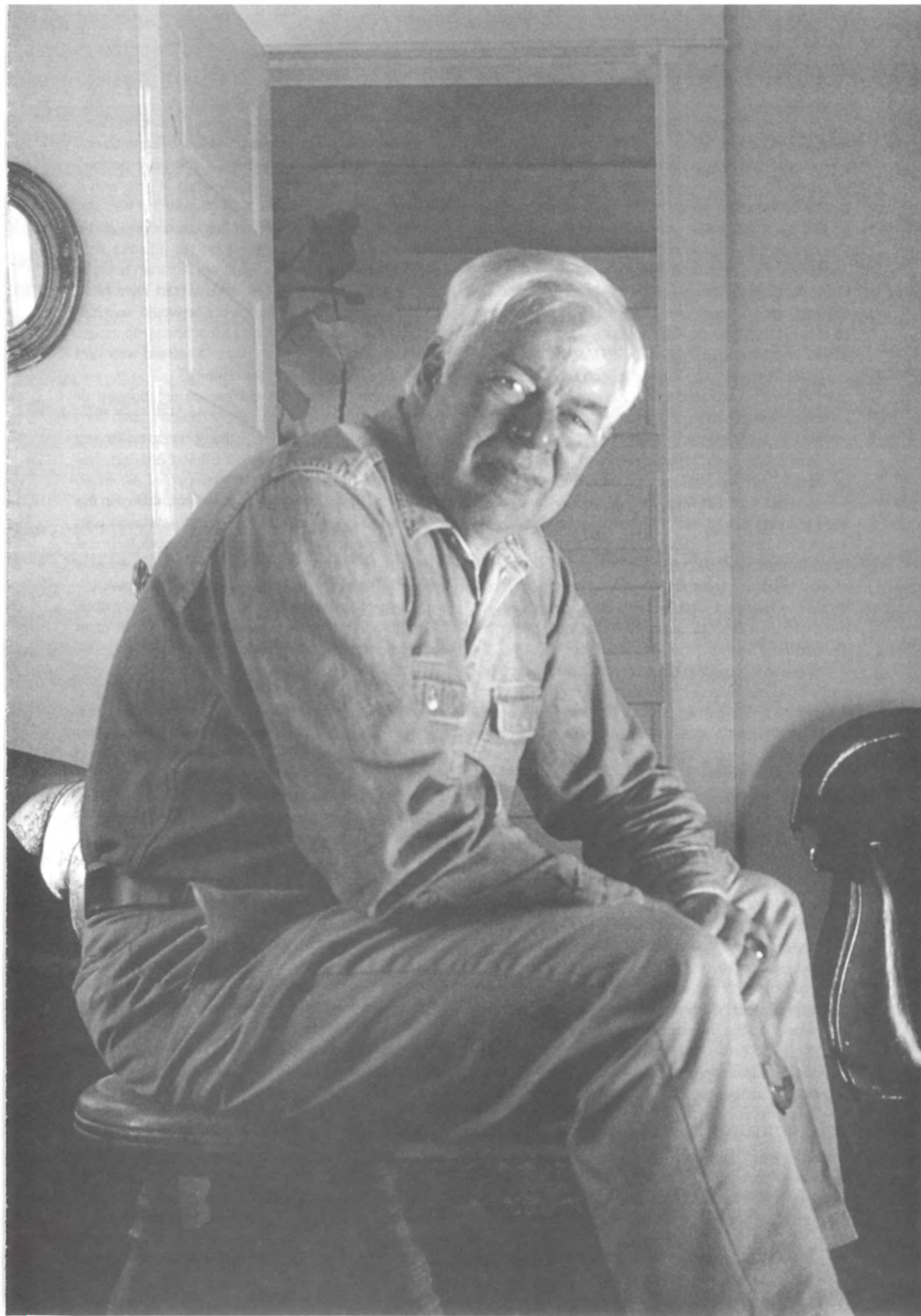
*Klepp’s articles on philosophy and literature have appeared in *The Village Voice* and other publications.*

The place is packed, standing room only, and washed at frequent intervals by waves of incongruous laughter. Incongruous because this is a dark-paneled hall on the campus of Yale University and it is full of philosophers. The occasion, a solemn one under the best of circumstances, is a conference on Martin Heidegger, the German whose meditations on Being made him one of the most influential philosophers of the century.

But these are not the best of circumstances. Recent scholarship has shown that Heidegger was more deeply implicated in the Nazi regime than he and some of his admirers had claimed. The speakers so far have been sober, pedestrian German scholars and earnest, perplexed American philosophers, all going over the record of Heidegger’s life and thought, all giving the impression of walking on eggs.

When Richard Rorty takes the podium, the tone changes. He is brisk and nonchalant. He looks like a scholar out of central casting: rumpled and tweedy, thick in body, glasses, and a shock of snow-white hair. But he has jarred the conference into uneasy laughter and edgy alertness by being ironic, fanciful, and blunt.

Rorty has imagined an alternative life for Heidegger as a way of illustrating the role of contingency - accident

čestnosti a omylech nepředvídatelná shoda okolností - náhoda a příležitost. Místo aby zůstal po Hitlerově nástupu k moci v Německu a pronášel zmatené projevy o nové německé realitě, mohl se zrovna tak zamilovat do židovské studentky, opustit kvůli ní svou ženu a vlast a uchýlit se s dalšími exulanty ze střední Evropy na Chicagskou univerzitu a přednášet o svých oblíbených - Thoreauovi na Harvardu a jižanských venkovských básnících na Virginské univerzitě. Jeho názory by v podstatě zůstaly stejné, pokračuje Rorty, vedl by však v souladu se svou filozofickou pověstí počestný život, místo aby skončil jako „zbabělec, lhář a největší filozof století“.

Ostatní příspěvky na konferenci jsou zatvrzelé a spleť. Na tomto je kromě neosobních satirických nárazek zarážející skutečnost, že neobsahuje žádný filozofický argument. Ve svých padesáti devíti letech se Richard Rorty stal nevlivnějším současným americkým filozofem, aniž by nabídl jakýkoliv argument, alespoň ne v tradičním smyslu. Poté, kdy si získal solidní reputaci svými myšlenkově hutnými články věnovanými drobným jazykovým a logickým detailům - v konvenčním duchu akademické filozofie - trávil posledních dvacet let tím, že se postupně měnil v nekonvenčního filozofa, aby se stal trnem v oku oficiální akademické obce, nebo - abychom si vypůjčili pro tento druh činnosti Sokratův výraz - nespokojeným šfouralem.

Osamocným úsilím oživit pragmatismus, jediné původní americké filozofické hnutí, a prorazit novou cestu mezi vzájemně nepřátelskými tábory analytické anglo-americké filozofie a spekulativní kontinentální evropské filozofie se Rortymu podařilo vyprovokovat a rozladit téměř všechny - pravici, levici, tradicionalisty, postmodernisty, filozofy všeho druhu.

Není to žádné překvapení. Rorty neustále zdůrazňuje, že mnohem důležitější věci než filozofové nám sdělují spisovatelé a básníci, že vhodnější než argument a teorie je příběh a že filozofie v tradičním pojetí je prázdnou a dávno překonanou hrou, s níž by bylo nejlépe přestat.

Dva tisíce čtyři sta let - od dob Platónových - se podle Rortyho západní filozofové bezvýsledně snaží najít absolutně jasnou pravdu. Ve dvacátém století se snažilo postavit filozofii na vědecké základy analytické hnutí, zejména pozitivisté jako Bertrand Russell a Rudolf Carnap, ale vše skončilo hnidopišsky beznadějným úsilím. Akademická filozofie, tvrdí Rorty, už není reálnou disciplínou s charakteristickým souborem problémů a metod. Její jedinou uznávanou funkci, poznávání velkých filozofických textů minulosti, mohou klidně převzít literární obory. (Rorty sám opustil katedru filozofie a od roku 1983 působí jako profesor humanitních věd na Virginské univerzitě v Charlottesville). Filozofie, soudí Rorty, by měla splynout s literární a kulturní kritikou a přenechat morální soudy spisovatelům a básníkům.

and chance - in our commitments, virtues, and mistakes. Instead of staying in Germany after Hitler's rise to power, and giving nebulous addresses on the new German reality, Heidegger just might have fallen in love with a Jewish student, left his wife and country for her, and taken refuge with other Central European exiles at the University of Chicago, speaking on his affinities with Thoreau at Harvard and the Southern Agrarian poets at the University of Virginia. His ideas would have been much the same, Rorty continues, but he would have had an honorable life to go with his philosophical reputation, instead of winding up what he was: "a coward, a liar, and the greatest philosopher of the century."

The other talks at the conference are dogged or convoluted. The striking thing about this one, apart from its deadpan satirical touches, is that it doesn't offer any sort of philosophical argument. At 59, Richard Rorty has become the most influential contemporary American philosopher by not offering any argument, at least in the traditional sense. After winning a solid reputation with densely reasoned articles devoted to minute technical points of language and logic - in the conventional fashion of academic philosophy - Rorty has spent the last 20 years turning himself into a philosophical maverick, a thorn in the academic establishment's side, or, to borrow Socrates' job description, a gadfly.

While single-handedly reviving pragmatism, the only original American movement in philosophy, and forging a new path between the mutually hostile camps of analytic Anglo-American and speculative continental European philosophy, Rorty has managed to provoke and disconcert just about everyone - the Right, the Left, traditionalists, postmodernists, philosophers of every stripe.

This isn't altogether surprising. Rorty has been busy maintaining that novelists and poets have more important things to tell us than philosophers do, that narrative is preferable to argument and theory, and that philosophy, as traditionally conceived, is an obsolete game that might as well be called off.

For 2400 years - ever since Plato - Western philosophers, according to Rorty, have been engaged in the futile pursuit of absolutely certain knowledge. In the 20th century the analytic movement - notably positivists like Bertrand Russell and Rudolf Carnap - attempted to put philosophy on a scientific foundation, but the effort has ended in hair-splitting futility. Academic philosophy, Rorty believes, is no longer a real discipline with its own distinct set of problems and methods. Its one legitimate function, teaching the great philosophical texts of the past, could just as well be taken over by literature departments. (No longer in a philosophy department himself, Rorty has since 1983 been University Professor of Humanities at the University of Virginia in Charlottesville.)

Tohle vcelku vyhovuje literárním kritikům (yaleský profesor Harold Bloom nazval Rortyho „nejzajímavějším současným filozofem světa“). Avšak oficiální analytická filozofie většinou Rortyho odmítá jako antifilozofickou zmijí, kterou si hřála na prsou.

Na této heideggerovské konferenci v Yalu, jakož i na dalších šesti, nebo osmi, kterých se každoročně účastní, je však Rorty jasnou osobností, hvězdou. Je koneckonců autorem několika zneklidňujících publikací, získal stipendium MacArthurovy nadace pro „geniální“ badatele a často přednáší v Evropě. Je po dlouhé době prvním americkým filozofem, kterého v Evropě berou vážně.

Rorty je ve skutečnosti tak obecně uznávaný, jako kterýkoliv jiný americký filozof v posledních čtyřiceti letech - to jest, nijak zvlášť. Třebaže přispívá do tak rozšířených časopisů, jako je *New Republic* a *Dissent*, jeho knihy a články jsou většinou určeny odborníkům. V tomto roce vyjdou dva svazky někdy dost těžko přístupných studií Objektivita, relativismus a pravda (*Objectivity, Relativism and Truth*) a Eseje o Heideggerovi a jiných filozofech (*Essays on Heidegger and Others*). Musí se spokojit s omezenou, esoterickou proslulostí. Ne, že by mu to vadilo - vyhovuje mu to osobně i profesionálně.

Nezdá se, že by Rorty chtěl hrát roli čínorodého filozofa renesančního typu, jakou měli před několika desítkami let Russell nebo Jean-Paul Sartre. A i kdyby po něm takovém zatoužil, jeho recesivní pojetí filozofie by mu to znemožnilo. Ústřední myšlenkou jeho práce je tvrzení, že filozofové nemají žádné zvláštní vědomosti, a neznají žádné zvláštní cesty nebo metody, které by jim umožňovaly proniknout do podstaty důležitých otázek a dilemat lidského života. Naopak, jejich sklon k abstrakci a teoretizování způsobuje, že nemají k těmto otázkám ani zdaleka tolik co říci jako básníci a spisovatelé.

Tím se Rorty dostává do poněkud paradoxního postavení - do několika poněkud paradoxních postavení. Je filozofem popírajícím teorii, což je něco jako být bankéřem popírajícím peníze, a přece nabízí něco, co vydá na celou teorii: vysvětlení, proč by filozofové měli skoncovat s teorií. Svě úsilí zaměřil na odstranění bezvýhodného, do sebe uzavřeného profesionalismu v akademické filozofii, často se však zdá, že je do tohoto úkolu tak zabrán, až mu hrozí, že ho zcela pohltí. A jestliže se jeho myšlenkám daří razit cestu z akademické izolace, budou s největší pravděpodobností přijímány jako příznání úspěchu. Neboť úsilí nalézt řešení nejbytotnějších otázek lidského života, o němž se Rorty domnívá, že filozofii nepřísluší, je tím jediným, co na ní širokou veřejnost zajímá. A poslední paradox: Rortyho sebezničující filozofie přistupuje - příznačně skromným způsobem - k řešení některých nejzákladnějších otázek lidského života původní, poučnou formou.

Philosophy, Rorty concludes, should blur into literary and cultural criticism and cede the moral high ground to the novelists and poets.

This sort of thing has gone over well with literary critics (Yale professor Harold Bloom has called Rorty “the most interesting philosopher in the world today”). But much of the analytic establishment tends to dismiss Rorty as an antiphilosophical viper nourished in its bosom.

At the Yale Heidegger conference, however, and the six or eight other conferences that he attends each year, Rorty is clearly a celebrity, a star. He has, after all, written several boat-rocking books, received a MacArthur Foundation “genius” grant, and lectured extensively in Europe. He is the first American philosopher in a long time to be seriously pondered on the Continent.

Rorty is, in fact, about as widely esteemed as any American philosopher has been in the past 40 years - which is to say, not very widely. Although he has contributed to such accessible publications as *The New Republic* and *Dissent*, his books and articles are aimed mainly at fellow academics (two volumes of sometimes recondite papers, *Objectivity, Relativism and Truth* and *Essays on Heidegger and Others*, are scheduled to be published soon). He has had to settle for a dim fame, an esoteric notoriety. Not that he minds - it suits him both personally and philosophically.

Rorty doesn't seem to want a commotion-making philosopher-at-large role of the sort that both Russell and Jean-Paul Sartre occupied a few decades ago. Even if he did, his recessive notion of philosophy would tend to subvert it. At the center of his work is the idea that philosophers have no special knowledge, insights, or even methods with which to address the important questions and quandaries of human life. If anything, their abstract, theoretical inclinations make them much less likely to have something interesting to say about such questions than poets or novelists.

This puts Rorty in a somewhat paradoxical position - in several somewhat paradoxical positions. He is a philosopher against theory, which is like being a banker against money, yet he offers what amounts to a theory explaining why philosophers should give theory up. His work is devoted to ending stalemated, self-enclosed professionalism in academic philosophy but often seems so absorbed in it as to run the risk of being absorbed by it. And if Rorty's ideas do succeed in tunneling their way out of academic isolation, they will most likely be received as an admission of failure. For the aim of confronting the deepest concerns of human life, a job Rorty thinks philosophy is not particularly up to, is the only thing about philosophy that carries any interest for the general

Pragmatismus lze považovat za praktický, rázně optimistický, typicky americký způsob, jak zbavit filozofii jakýchkoliv aspirací na vyšší moc a pravdu. Toto hnutí, které vzniklo jako reakce na metafyzické výplody akademické filozofie devatenáctého století, je pokusem vymést pavučiny teorie a spekulace koštětem experimentu a každodenní zkušenosti. Vyvinulo se v devatenáctém století z verifikační teorie Charlese Sanderse Peirce, samotářského logika z Nové Anglie. Psychologický a dočasně mystický ráz mu dodal William James a společenskovědní a sociálně demokratické zaměření Rortyho ideál. John Dewey, Rorty ho obohatil o literární obsah. „Rád bych pro úlohu literatury ve společnosti vykonal ve vztahu k veřejnosti totéž, co Dewey pro společenskou vědu,“ prohlašuje.

Jak je patrné z této poznámky, Rortyho filozofický styl je stejně neokázalý, jako jeho pragmatický obsah. V duchu tradice Jamese a Deweyho je jeho jazyk uhlazený, hovorový, často až žoviální, někdy na hranici drsného vtípu. Jako člověk, přes poněkud roztržité chování, zapadá do obrazu přímočarého, realistického, antifilozofického filozofa. Když přednáší o Heideggerovi - bez kravaty - ruce v kapsách přechází sem a tam - je tak neformální a k smíchu, že vypadá jako něčí komický sluha, neotesaný Sancho Panza Heideggerova zasněného Quijota. „Heidegger tvrdí, že Sartre je taková nietzscheovská karikatura síly, že nemá ani potuchy o extatické existenci pravdy v bytí,“ prohlašuje Rorty. „Je těžké setrvávat ve čtveřině?“ - Nietzscheově základním předtechnickém stadiu člověka. „Jo, to je. Mně se to nikdy nepodařilo.“

Nedostatek úcty, nenucená a poněkud sarkastická důvěrná znalost obtížně srozumitelných myšlenek souvisí u Rortyho nejspíš se skutečností, že vyrůstal mezi newyorskými intelektuály. Podobně jako jeho přesvědčení, že z filozofů by se měli stát nespecializovaní kulturní kritici, nápadně se podobající newyorským intelektuálům. („Něco jako Lionel Trilling a Irving Howe,“ odpovídá, když se ho zeptáte, koho má na mysli.)

Jeho rodiče byli nezávislí novináři, kteří v letech krize přispívali do časopisu *Nation* a dalších periodik. Rodina se v New Yorku a jeho okolí často stěhovala a Rorty žil uprostřed hašteřivých intelektuálů, kolem nichž se soustředovaly vznětlivé politické boje té doby. „Spory mezi newyorskými intelektuály byly názornou ukázkou toho, co mohou intelektuálové udělat pro demokratickou společnost,“ říká.

Předčasně vyspělý, sečtělý a téměř bez přátel přskočil Rorty několik tříd a už jako čtrnáctiletý vstoupil na Chicagskou univerzitu. Po roce studia skoncoval se všemi literárními aspiracemi, které kdy choval („Zkoušel jsem psát básně, ale bohužel jsem je ukázal otcí a ten mi řekl, jak jsou špatné“), a v sedmnácti letech, mírně

public. And a final paradox: Rorty's self-abolishing philosophy confronts, in a characteristically unassuming manner, some of the deepest concerns of human life in an original, illuminating way.

Pragmatism can be seen as a practical, strenuously optimistic, all-American dismantling of philosophy's pretensions to a higher authority and truth. The movement, which began as a reaction against the metaphysical vapors of 19th-century academic philosophy, is an effort to sweep away the cobwebs of theory and speculation with the broom of experiment and everyday experience. First developed in the 19th century as a theory of verification by Charles Sanders Peirce, a reclusive New England logician, it was given a psychological and tentatively mystical turn by William James, and a social-scientific and social-democratic turn by Rorty's hero, John Dewey. Rorty has added a literary turn. "I would like to do the same public relations job for literature's role in society as Dewey did for the social sciences," he says.

As this remark suggests, Rorty's style of philosophizing is as un-pretentious as its pragmatist content. His prose, in the tradition of James and Dewey, is urbane, conversational, and often breezily colloquial, edging at times into impudent wit. In person, despite a slightly absentminded air, Rorty completes the picture of the plainspoken, down-to-earth antiphilosophical philosopher. When he lectures to students on Heidegger - tieless, hands in pockets, pacing - he is so informal and droll that he looks and sounds like someone's comic sidekick, a blunt Sancho Panza to Heidegger's cloudy Quixote. "Heidegger is saying that Sartre is such a Nietzschean power freak that he doesn't get this bit about the ecstatic inherence of truth in Being," Rorty declaims. "Is it difficult to dwell in the Four-fold?" - Nietzsche's elemental, pretechnological human condition. "Yeah, it is. I never did it myself."

Rorty's irreverence, his easy and somewhat acid familiarity with abstruse ideas, has something to do with the fact that he grew up among New York intellectuals. So does his belief that philosophers should evolve into culture critics with a striking resemblance to New York intellectuals ("Lionel Trilling and Irving Howe," he answers when asked whom he has in mind).

His parents were free-lance journalists who wrote for *The Nation* and other publications during the Depression. As the family moved from place to place in and around New York City, Rorty was surrounded by contentious intellectuals who were in the middle of the splintering political battles of the time. "The quarrels among New York intellectuals were just the kind of thing that shows what intellectuals can do for a democratic society," he says.

povzbuzován Sidneym Hookem, se rozhodl, že se stane filozofem.

A protože Hook byl přímým pokračovatelem Deweyho na Kolumbijské univerzitě, bylo o Rortyho spojení s pragmatismem již rozhodnuto. Jenže po absolvování Yaleovy univerzity a krátkodobém učitelském působení na Wellesley College v Massachusetts (kde seznamoval studentky s Heideggerem), dostal nabídku z Princetonu, tehdejší bašty analytické ortodoxní filozofie. Rezignovaně se pohroužil do analytických metod, tato vyhlídka ho však naplnila „šlenou hrůzou“. Ve skutečnosti se stal velice uznávaným analytickým filozofem, ovšem po několika letech hloubání nad jazykovými a logickými hlavolamy jeho nespokojenost rostla.

Mezitím se na konci šedesátých let začalo rozpadat jeho manželství s Amélieí Oksenbergovou, rovněž filozofkou. Prodělával osobní i profesionální krizi - „rok klinické deprese“ - během níž nedokázal psát. Jak se však ukázalo, byla to jen jedna z oněch temných nocí duše, po nichž přichází světlo. Nakonec pochopil, že Deweyho práce není jen cestou z rozříštěného, hádankovitého přístupu analytického hnutí, ale i cestou spojující filozofii s optimismem a pocitem naděje, s níž se setkal u Emersona, Whitmana a vůbec v celé americké kultuře. V téže době, v roce 1972, se seznámil a oženil s Mary Varneyovou.

Nový směr, jímž se ubírala Rortyho práce, naplnil zděšením jeho analytické kolegy, kteří odmítali zejména to, co považovali za ledabylou argumentaci a metodologii. Na katedře se tak dostal do izolace. „Začali říkat aspirantům: ‘Dělat práci u Rortyho je ztráta času,’“ vzpomíná Rorty. Začali ho, podle jeho slov, považovat „tak trochu za cvoka“.

Rorty tvrdí, že ho Deweyho pragmatismus přitahoval svou snahou popřít dualismus - rozpor mezi vědomím a hmotou, zdáním a skutečností. Na počátku sedmdesátých let se také zdálo, že nabízí způsob, jak odstranit rozdíly mezi angloamerickou a kontinentální evropskou filozofií. Byl dostatečně pružný, aby dokázal sladit analytické nadšení pro jazyk s kontinentálním zaujetím pro historii, politiku, literaturu, a patosem subjektivního vědomí - pocitem úzkosti, strachu, osamění a tak dále. Jakmile se tato syntéza stala Rortyho hlavním filozofickým cílem, stal se velice plodným: „Z mého psacího stroje se začala řínout filozofická pojednání. Najednou to bylo čiré potěšení, a tak je tomu dodnes.“

Nemohl si vybrat lepší okamžik. Na počátku sedmdesátých let začala analytický poklid rušit kontinentální filozofie. Literární katedry na vysokých školách zachvátil francouzský dekonstrukcionismus. A logickou izolací kateder filozofie začal brzy prosakovat Hegel, Marx, Heidegger, Nietzsche, Derrida a Foucault.

Precocious, bookish, and nearly friendless, Rorty skipped several grades in school and was only 14 when he went off to the University of Chicago. After a year there he gave up what literary aspirations he had nourished (“I tried to write some poems and made the mistake of showing them to my father, who told me how bad they were”), and at the age of 17 he decided to become a philosopher, receiving some cautionary encouragement from Sidney Hook.

Since Hook had been Dewey's heir apparent at Columbia University, Rorty's pragmatist connection was already established. But after graduate school at Yale, and a short stint teaching at Wellesley College in Massachusetts (where he assigned Heidegger to his students), he received an offer from Princeton, then a stronghold of analytic orthodoxy. He resigned himself to immersion in analytic techniques, a prospect that filled him with “sheer terror.” In fact, Rorty became a thoroughly respectable analytic philosopher, but after a few years of poking at linguistic and logical conundrums, he grew dissatisfied.

Meanwhile, in the late '60s, his marriage to Amelie Oksenberg Rorty, also a philosopher, had begun to come apart. He went through a crisis both personal and professional - “one year of clinical depression” - during which he was unable to write. But this turned out to be one of those dark nights of the soul that precede illumination. He finally saw in Dewey's work not only a way out of the piecemeal, puzzle-pondering approach of the analytic movement but also a way of connecting philosophy with the optimism and sense of possibility that he found in Emerson, Whitman, and American culture in general. At the same time, in 1972, he met and married Mary Varney.

Analytic colleagues recoiled in horror at the new direction Rorty's work was taking, criticizing what they saw as his slapdash arguments and methodology. He became isolated in the department. “They started telling graduate students ‘It's a waste of time to do your dissertation under Rorty,’” he recalls. He came to be regarded, he says, as “some sort of crank.”

Rorty says that Dewey's pragmatism attracted him because of its tendency to dissolve dualisms - distinctions between mind and matter, appearance and reality. In the early '70s, it also seemed to offer a way to dissolve the division between Anglo-American and continental European philosophy. It was flexible enough to accommodate both the analytic devotion to language and the continental devotion to history, politics, literature, and the pathos of subjective consciousness - angst, dread, solitude, and all the rest. Making this synthesis his chief philosophical objective, Rorty turned prolific: “The philosophic prose began pouring out of the typewriter. Suddenly it was a pure pleasure, and it's been that way ever since.”

Uprostřed všeho tohoto vzruchu a z něho vyplývajících politiky oboru stál Rorty. V roce 1979 jako předseda východní sekce Amerického filozofického sdružení rozhodl svým hlasem o vítězství antianalytického kandidáta v bouřlivých volbách na hranici regulérnosti, uprostřed vzájemného obviňování z touhy po laciné popularitě a zrady. Mnozí analytičtí filozofové mu to dodnes neodpustili. „Furor academicus skutečně existuje,” poznamenává Rorty.

Téhož roku vyvolala další bouř Rortyho kniha *Filozofie a zrcadlo přírody*, která popudila oficiální filozofickou obec a zelektrizovala mnoho mladých filozofů. Rorty v ní obhajoval pragmatismus před myšlenkou, že vědomí je věrným odrazem reality - tradičnímu názoru, že myšlení a řeč jsou pravdivé do té míry, že přesně vyjadřují „skutečný” svět. Tvrdil, že díky tomu, že si nedokážeme ověřit různá popisná tvrzení o světě tím, že bychom přímo vstoupili do „reality”, jediným důvodem pro označení některých tvrzení jako „pravdivých” je skutečnost, že nám určitým způsobem pomáhají vyrovnat se s vlastní zkušeností. Vhodnější je považovat je za prostředek. Pravdivá jsou ta tvrzení, která jsou užitečná, která plní svou funkci nebo ji pomáhají plnit, která se osvědčují v praktickém smyslu. „Pravda je lichotivé označení pro tvrzení, která jsou považována za funkční,” napsal.

V tomto pojetí si věda nemůže dělat nárok na monopol. Je to jen jedna z mnoha praktických lidských poznávacích činností (jako je politika, etika, historie a umění), na jejichž základě dospíváme k tvrzením, která se dalším zkoumáním a ověřováním buď potvrdí, nebo jsou překonána. Rorty vlastně navrhuje, abychom se přestali starat o obecné pravdy a zaměřili se na hledání konkrétní pravdy v konkrétních oblastech.

Nejméně spokojeni s takovým řešením budou pravděpodobně profesionální filozofové. Proto se Rorty ve své další knize, sbírce esejů s názvem *Důsledky pragmatismu* (Consequences of Pragmatism) z roku 1982, pustil do líčení „postfilozofické kultury”. V postfilozofické kultuře přenechají „systematičtí” filozofové, kteří hledají absolutní jistotu, své místo „zušlechťujícím” filozofům, jako je Kierkegaard, Nietzsche, Heidegger, Foucault. Ti se zabývají kulturou, historií, estetickým zážitkem a sebezdokonalováním; své myšlenky formulují ironicky, a obzvláště, v aforismech, satíře, umělecké próze a básnických úvahách, nikoli logickými argumenty. V postfilozofické kultuře bude kulturním ideálem básník, a ne vědec.

Tito kontinentální filozofové jsou však pro Rortyho zároveň zdrojem obtíží. Jsou pesimističtí, apokalyptičtí, nevyzpytatelní, důrazní, mlhaví, nepřístupní logickým argumentům, odpůrci vědy, liberální demokracie i celého odkazu osvícenství. Mnozí angloameričtí filozofové je

It was perfect timing. In the early 1970s, continental philosophy had begun to disturb the analytic peace. And university literature departments were coming down with a severe case of French deconstructionism. Soon Hegel, Marx, Nietzsche, Heidegger, Jacques Derrida, and Michel Foucault were seeping through the logical insulation of the philosophy departments.

Rorty was in the middle of this clamor and its attendant office politics. In 1979, chairing the eastern branch of the American Philosophical Association, he cast a crucial procedural vote that led to the election of an anti-analytical candidate in a bitterly contested election, amid charges of hall-packing and betrayal. He was never forgiven by many analytic philosophers. “The furor academicus is real,” he notes.

Rorty caused another furor the same year with his book *Philosophy and the Mirror of Nature*, which goaded the establishment and galvanized a lot of younger philosophers. In it, Rorty made the pragmatist case against the idea of the mind as a faithful mirror of reality - the traditional notion that thoughts and language are truthful to the extent that they accurately represent the “real” world. He argued that since we can’t sort out our various descriptive statements about the world by stepping directly into “reality” in order to test them, the only reason we have for singling out a statement as “true” is that it helps us in some way to cope with our experience. Better to think of it as a tool. True statements are the ones that are useful, that work and keep working, that pay off in practical terms. “Truth is simply a compliment paid to sentences seen to be paying their way,” he has written.

In this view, science has no monopoly on truth. It is just one of many practical human inquiries (including politics, ethics, history, and art) yielding statements that either sustain themselves through further inquiry and experiment or fall by the wayside. In effect, Rorty is saying that we should stop worrying about truth in general and concentrate on finding particular truths in particular fields.

The people least likely to be satisfied with this solution are professional philosophers. That is why Rorty, in his next book, a collection of essays entitled *Consequences of Pragmatism* (1982), set to work sketching a “postphilosophical culture.” In a postphilosophical culture, “systematic” philosophers in pursuit of absolute certainty will give way to “edifying” philosophers like Kierkegaard, Nietzsche, Heidegger, Foucault. The latter are concerned with culture, history, esthetic experience, and self-transformation; they convey their ideas ironically and metaphorically, in aphorisms, satires, narratives, and poetic meditations, not in logical arguments. In the postphilosophical future, the cultural ideal would be the poet, not the scientist.

považují za bezvýznamné literáty. Nelehkým oříškem jsou i pro optimistického, demokratického a praktického ducha Rortyho nejnovější práce - zejména jeho kniha Nahodilost, ironie a solidarita z roku 1989 - je z větší části pokusem najít pro ně místo v demokratickém řádu.

Myšlenka nahodilosti není nová. Většina kultur si zatím bezprostředně uvědomovala vrtkavost náhody v lidském světě. Řekové a Seveřané věřili, že i bohové jsou ovládnáni slepým, nevypočitatelným osudem. Kdyby měla Kleopatra jen o něco kratší nos, poznamenal Pascal, světové dějiny by dnes vypadaly jinak. Rorty, podobně jako Nietzsche a Sartre, se snaží dát nahodilosti vesměrný rozměr. Ponechává všechno náhodě. A na tomto převládajícím se písku staví svou filozofii sebestvoření.

Kontinentální filozofie dvacátého století je většinou dialogem s Nietzsche, a Rorty se více než kdokoliv jiný zasloužil o to, že se americká filozofie ocitla v jeho středu. Když Nietzsche vyhlásil, že Bůh je mrtev, vyhlásil tím i ztrátu všeho, co stojí nad volným proudem náhody a osudu: objektivní pravdy a univerzálních mravních norem, přírodních zákonů, lidského charakteru a „skutečného já“, všeho nadčasového a transcendentálního.

Nietzsche hledal odpověď na otázku, jak překonat „nihilismus“ obsažený v tomto naprostém skepticismu. Jak může lidský život získat smysl a cenu, když nemá žádný vyšší smysl ani cenu, žádný nadčasový rozměr, žádný vztah k vyšší moci? Řešením je podle něho ideál tvůrčí síly spoutané ironickým fatalismem. Je na nás, abychom svým životům dali smysl a cenu tím, že se budeme snažit dát jim nějakou esteticky uspokojivou formu, asi tak jako umělec dává tvar svému materiálu - a neustále si přitom uvědomuje, že materiál formuje náhodný subjekt právě tak, jako subjekt utváří nahodilý materiál.

Ve svém ideálu sebestvoření Nietzsche zdůrazňoval úlohu vůle. Sartre kladl důraz na volbu a odhodlání. Rortyho přínosem je důraz na jazyku a literatuře. Úkolem podle jeho názoru je nahradit popisná hodnocení a nálepky, které nám vnucují druzí - v rodině, v zaměstnání, ve společnosti - vlastním hodnocením, vlastním jazykem. Vlastní výpověď utváříme sami sebe.

Pro Rortyho to není ani tak otázka zformování nahodilé spleti povinností, nadějí a funkcí, které zhruba označujeme zájmenem já. Je to záležitost rozvíjení a obohacování sebe sama - maximalizace možností a zkušeností. „Protiřečím sám sobě?“ napsal Whitman. „Dobrá tedy, tak si odporuji (jsem vnitřně bohatý, rozmanitý).“ Takovýto pikareskní příběh - plný rozmanitých a rozporuplných impulsů a dobrodružství - bychom měli o sobě vyprávět, říká Rorty. V tom nám ovšem tradiční filozofové mohou pramálo pomoci. Potřebujeme spíše vyprávěče, v jejichž dílech najdeme příklady sebetransformace, a básníky a básnické filozofy, kteří nám pomáhají novými metaforami zobrazit sebe samé.

But these continental philosophers pose a problem for Rorty. Pessimistic, apocalyptic, enigmatic, vehement, vague, they are usually hostile to reason, science, liberal democracy, and the rest of the Enlightenment legacy. Many Anglo-American philosophers still dismiss them as unsavory literary figures. But they also spell trouble for the optimistic, democratic, practical spirit of Rorty's pragmatism. Rorty's recent work - notably his book Contingency, Irony and Solidarity (1989) - is largely an effort to find democratic accommodations for them.

Contingency is not a new idea. Most cultures have been acutely aware of the meddling of chance in human affairs. The Greeks and Norsemen believed that even the gods were ruled by a blind, capricious fate. If Cleopatra's nose had been a little shorter, Pascal noted, the history of the world would have been different. What Rorty does, as Nietzsche and Sartre, is to give contingency the run of the universe. He leaves everything to chance. It is the shifting sand on which he builds his philosophy of self-creation.

Most continental philosophy in the 20th century has been a dialogue with Nietzsche, and Rorty has done more than anyone else to bring American philosophy into the middle of the conversation. When Nietzsche proclaimed the death of God, he was also proclaiming the loss of everything beyond the flux of chance and circumstance: objective truth, absolute and universal moral standards, natural law, human nature, the "true self, everything timeless and transcendent.

The problem for Nietzsche was how to overcome the "nihilism" implied in this consummate skepticism. How can human life be given meaning and value when it has no ultimate meaning and value, no timeless dimension, no relation to a higher power? Nietzsche's solution is to propose an ideal of creative energy tempered by ironic fatalism. It is up to us to give meaning and value to our lives by striving to give them some esthetically satisfying form, much as an artist fashions his material - while remaining ironically aware that the material shapes the contingent self as much as the self shapes the contingent material.

In his ideal of self-creation, Nietzsche stressed the role of the will. Sartre stressed choice and commitment. Rorty's new twist is to stress language and literature. The task as he sees it is to replace the descriptions and labels imposed on us by others - family, professions, culture - with our own descriptions, our own language. We create ourselves by telling our own story.

For Rorty, this isn't so much a matter of giving form to the accidental tangle of compulsions, desires, and roles that we crudely refer to with the pronoun I. It's a matter of self-enlargement and self enrichment - of maximizing possibilities and experiences. "Do I contradict myself?" Whitman wrote. "Very well then I contradict myself (I am large, I contain multitudes)." This is the sort of picaresque

Podobně jako Nietzsche i Rorty nahrazuje tradiční etické hodnoty estetickými. Jenže na rozdíl od něho se domnívá, že snaha dosáhnout estetické dokonalosti by měla být vyhrazena soukromému životu. „Vždy usiluj o dokonalost, ale jen o víkendech,“ říká. Rorty řeší svůj problém co s filozofy jako Nietzsche, Heidegger a Foucault tím, že jim ukládá domácí vězení. Ať se sebevíc zabývají historií, kulturou a politikou, musí zůstat vyloučení z veřejného života.

Veřejný život je podle Rortyho hájemstvím liberálních hodnot - svobody, vymýcení nerovnosti a utrpení, dosažení lidské solidarity. Tyto hodnoty, dodává, nejsou dány rozumem nebo politickou filozofií, ale shodou okolností. Jsou nahodilé jako všechno ostatní. Náhodou je máme a jsme tomu rádi. Staří Egypťané je neměli. A neexistuje žádný rozumný důvod, proč by na ně měli mít právo nepřátelé liberalismu. Můžeme se maximálně pokusit zdůraznit jejich přednosti tak, aby působily sugestivně na lidskou obrazotvornost. (Rorty je přesvědčen, že obraz svobody, jak ho předváděly časopisy a filmy, nakonec pomohl zbořit berlínskou zeď.) V jistém smyslu je to propaganda, ale proti té nic nemá. „Nenacházím žádné praktické rozdíly mezi propagandou a logickým uvažováním,“ říká. Liberalismus spočívá na imaginaci, nikoliv na teorii. Je to politicky progresivní výpověď o našem veřejném životě od osvícenství.

VNahodilosti, ironii a solidaritě Rorty prohlašuje, že teoreticky nelze náš veřejný život se soukromým žádným způsobem sladit. Nemůžeme směřovat veřejné hodnoty se soukromými, estetickými. Obvykle jsou na sobě nezávislé. Liberální společnost funguje na principu prostého veřejného výběru a toleruje ostře rozdílné, často protichůdné osobní zájmy.

Tento nesoulad mezi veřejnými a osobními hodnotami umožňuje Rortymu najít každému ze svých oblíbených autorů smysluplné poslání. Veřejná oblast patří do působnosti společenských kritiků, jako je Dewey, a autorů společenských románů, jako je Dickens, kteří detailně popisují lidské utrpení, a zobrazují tak nedokonané dílo demokracie. Soukromá oblast náleží vizionářským filozofům, romantickým básníkům a esteticky založeným spisovatelům, jako jsou Proust a Nabokov, kteří vytvářejí modely a metafory sebetransformace.

Tyto druhy spisovatelů splývají pouze v myslích skeptických, tolerantních bytostí, které Rorty nazývá „liberálními ironiky“. Jsou to intelektuálové, kteří odmítají myšlenku, že jejich liberální postoje nebo osobní estetické záliby „vycházejí z čehosi nadčasového, nepodléhajícího náhodě“, že vyrůstají z jakési základní lidské povahy nebo poslání, které mohou být s konečnou platností odhaleny správnou teorií. A tak jediní, kdo nenacházejí uplatnění v této Rortyho „liberální utopii“, jsou ti, kdo

story - full of richly diverse and dissonant impulses and adventures - that Rorty thinks we should be telling about ourselves. To help us do it, we won't have much use for traditional philosophers. What we need are storytellers whose writing gives examples of self-transformation, and poets and poetic philosophers who generate new metaphors for imagining ourselves.

Like Nietzsche, Rorty replaces traditional ethical values with esthetic values. But unlike Nietzsche, he thinks that the pursuit of esthetic perfection should be confined to private life. "Always strive to excel, but only on weekends," is how he puts it. Rorty solves his problem of what to do with philosophers like Nietzsche, Heidegger, and Foucault by putting them under house arrest. However much they may talk about history, culture, and politics, they are to be excluded from public life.

Public life, in Rorty's view, is the preserve of liberal values - freedom, the eradication of inequality and suffering, the achievement of human solidarity. These values are given, he adds, not by reason, not by political philosophy, but by chance. They are as contingent as everything else. We happen to have them and prefer them. They weren't available to an ancient Egyptian. And there are no valid arguments by which they can be justified to enemies of liberalism. At most, we can try to make the advantages of liberal values imaginatively vivid (images of freedom, Rorty believes, conveyed through magazines and movies, finally brought down the Berlin Wall). In a sense, this is propaganda, which is fine with Rorty. "I don't find any useful distinction between propaganda and the use of reason," he says. Liberalism rests on imagination, not theory. It is the politically progressive story we have been telling about our public selves since the Enlightenment.

In Contingency, Irony and Solidarity Rorty insists that there is no theoretical way to reconcile our public story with our private stories. We can't make our public liberal values blend with our private esthetic ones. They tend to be oblivious of each other. Liberal society sustains itself on simple public preference, and it tolerates wildly divergent, sometimes repellent, private pursuits.

This split between public and private values allows Rorty to keep all his favorite writers gainfully employed. The public realm is turned over to social critics like Dewey and social novelists like Dickens, who give the details of human suffering and thus convey the unfinished business of democracy. The private realm belongs to visionary philosophers, romantic poets, and esthete - novelists, like Proust and Nabokov, who give models and metaphors of self-transformation.

These two sorts of writers can be reconciled only in the mind of the skeptical, tolerant figure that Rorty calls

prahnou po podstatě - tradiční filozofové a političtí teoretici na levici i pravici.

Tradiční filozofové a političtí teoretici vlevo i vpravo se shodují v jediném: že Rorty je samolibý. Pobujuje a provokuje je svým přezíravým vztahem k takovým věcem, jako je objektivní vědecká pravda, rozdíl mezi logikou a propagandou a možnost teoretické kritiky soudobé liberální společnosti.

Britský marxista Terry Eagleton obviňuje Rortyho, že si vymýšlí „žoviální, exkluzivní, lehkovážnou, sebezničující ideologii“, která „požehnává“ status quo. Kulturní levice ho kritizuje za shovívavý postoj k „mocenským projevům“. Podle jejich názoru zdánlivě svobodná a objektivní výměna názorů v liberální demokracii často skrývá a podporuje nedemokratickou koncentraci moci. Kromě toho jeho ideál soukromého estetického obohacování může snadno sklouznout do narcisistického konsumerismu.

Feministé v duchu hesla „osobní znamená politický“ rozhodně protestují proti jeho důslednému rozlišování hodnot veřejného a soukromého života. Dokonce i mladší filozofové, kteří obecně souhlasí s jeho pragmatickým přístupem, jako Nancy Fraserová z Northwestern University a Richard Schusterman z Temple University, si stěžují, že ve společenské kritičnosti a politické angažovanosti se Deweymu ani zdaleka nevyrovná.

Kulturní pravice zastává názor, jak ho vyjádřil Allan Bloom ve své knize *Konec amerického myšlení* - že Nietzsche byl alespoň důsledný. Uvědomoval si, že vyloučíme-li možnost poznání objektivní pravdy rozumem, zničíme společné východisko pro racionální domluvu, na níž je založena liberálně demokratická politika. Vyklidíme pole nejprve propagandě a iracionálním vlivům, později síle.

Akademičtí konzervativci tvrdí, že něco podobného se už odehrává na amerických vysokých školách, kde jsou ideály objektivní vědecké práce a racionální diskuse nahrazovány agresivním kulturním relativismem. Podle konzervativní morálky nelze podkopat metafyzické základy demokracie a očekávat, tak jak to dělá Rorty, že užstane nedotčena.

Tradiční analytičtí filozofové zároveň tvrdí, že Rortyho myšlenky se vzájemně vylučují - jakoby zaskočeny vlastními protiklady. Bernard Williams z Oxfordské univerzity například poukazuje na skutečnost, že kdyby vědci přijali Rortyho pragmatické pojetí vědy jako „jednoho literárního žánru“, sotva by jí připisovali větší význam. Pragmatická věda by tudíž neměla smysl a z pragmatického hlediska by byla klamná.

Rortyho snaha skoncovat s profesionální filozofií může nepochybně prodloužit její život o celé roky. Jaký názor však zaujme široká veřejnost? V současném mlhavém kulturním klimatu mohou jeho vlastní jasně

the “liberal ironist.” Liberal ironists are intellectuals who have scrapped the idea that their liberal values or their private esthetic pursuits “refer back to something beyond the reach of time and chance,” that they are based on some essential human nature or human purpose that might be disclosed once and for all by the right theory. And so the only writers left unemployed in what Rorty calls his “liberal utopia” are those who hunger and thirst after essences - traditional philosophers and political theorists of the Left and Right.

Traditional philosophers and political theorists of the Left and Right agree on little except that Rorty is complacent. They are alarmed and provoked by his nonchalant dismissal of things like objective scientific truth, the distinction between reason and propaganda, and the possibility of a theoretical critique of contemporary liberal society.

The British Marxist Terry Eagleton has accused Rorty of purveying a St genial, clubbish, laid-back end-of-ideologies ideology” that “consecrates” the status quo. The cultural Left has denounced him for being blandly oblivious to the “discourses of power.” In their view, the supposedly free and objective communication in liberal democracies often disguises and perpetuates undemocratic concentrations of power. And they add that his ideal of private esthetic enrichment can easily be translated into narcissistic consumerism.

Feminists, in defense of the maxim “The personal is political,” have objected strongly to Rorty’s strict separation between the values of public and private life. Even younger philosophers generally sympathetic to his pragmatist approach, like Nancy Fraser of Northwestern University and Richard Shusterman of Temple University, have complained that he doesn’t go nearly as far as Dewey in social criticism and political commitment.

The position of the cultural Right, as reflected in Allan Bloom’s *Closing of the American Mind* (see Dialogue 80), is that Nietzsche at least was consistent. He saw that if you eliminate the possibility of arriving by reason at objective truth, you destroy the common ground of rational agreement on which liberal democratic politics is based. You abandon the field first to propaganda and irrational appeals, and finally to force.

Academic conservatives claim that this is already happening in American universities, where the ideals of objective scholarship and rational discussion have been replaced by an aggressive cultural relativism. The conservative moral is that you can’t kick the metaphysical props out from under democracy and expect it, as Rorty does, to remain intact.

Meanwhile, traditional and analytic philosophers contend that Rorty’s ideas are self-refuting - they trip over their own contradictions. Bernard Williams of Oxford University, for instance, has pointed out that if scientists

přístupné práce působit v jeho neprospěch. Současná popularita autorů jako je Heidegger a Derrida naznačuje, že lidé se rádi nechávají mystifikovat: téměř neproniknutelná pojednání přitahují davy ze stejného důvodu jako téměř neproniknutelné noční podniky.

Podstatnější je, že Rortyho tvorba postrádá mravní naléhavost. Sotva si od něho odnesete poznání - jako například od Kierkegaarda, Nietzscheho nebo Heideggera - v duchu slavného závěrečného verše Rilky básně věnované Apollonovi: „Musíš změnit svůj život.“ Možná spíš: „Klidně změň svůj život, chceš-li.“ A jestliže si lidé berou za vzor místo Keatsa nebo Prousta populární osobnosti, jako jsou Madonna a Rambo? „Proč ne,“ říká Rorty. „Jinak by musel někdo říkat lidem, na co se mají dívat, nebo co mají číst.“

Když tak sedí ve svém domě za větrného podzimního večera, nepůsobí zrovna dojmem nějaké omračující originality, která by z čtenářské obce nadělala zaryté rortyány. „Moje tvorba je v podstatě reaktivní,“ říká. „Rád poslouchám, co říkají druzí, a pak se v tom snažím vynikat. Mým skutečným přínosem je pouze to, že jsem použil Deweyho poznatků na věci, ke kterým došlo po roce 1945.“

Tato skromnost odpovídá zvolené roli antifilozofického ironika. Stejně tak jeho záliba - ve filozofii dost neobvyklá - v komicky laděných románech: ve způsobu, jakým si libují ve výstřednostech a roztočivnosti, připouštějí morální dvojakost a sledují linii „dobrodružnosti, dějovosti a nahodilosti“. Ovšem ve svých názorech na utváření a přetváření lidského subjektu prostřednictvím jazyka Rorty nabízí jistý druh metafyziky pro skeptiky - estetický a jazykový idealismus - který není ani zdaleka skromný nebo antifilozofický. Nazvěme to nietzschismus pro masy (podobně jako Nietzsche nazval křesťanství „platonismem pro masy“).

Postrádá-li Rortyho práce imaginativní sílu a oslnivé stylistické šermování Nietzscheových úvah, vyznačuje se optimismem a demokratickou otevřeností, kterou u Nietzscheho naprosto postrádáme. Rortymu se možná nepodaří ukončit filozofické spory, ale dějiny moderní filozofie se převážně skládají z neúspěšných pokusů o líkvidaci filozofie. Tak jako Nietzsche, Dewey, Heidegger či Wittgenstein, i Rorty má své místo v této řadě zásadních a podnětných neúspěchů. Tak jako oni, i on vdechl filozofii nový život, když se snažil napsat její epitaf. •

accepted Rorty's pragmatist account of science as one genre of literature,” they would hardly think it worth the trouble. Pragmatist science therefore wouldn't work, and would be, on pragmatic grounds, false.

Clearly, Rorty's efforts to end professional philosophy can keep professional philosophy going for years. But what will the general public make of him? In the current fogbound cultural climate, his lucid, unassuming prose may work against him. As the vogue for writers like Heidegger and Derrida suggests, people like to be mystified: nearly impenetrable prose draws crowds for the same reason that nearly impenetrable night-clubs draw crowds.

More important, Rorty's work lacks moral urgency. You aren't likely to draw from him, as you do from Kierkegaard, Nietzsche, and Heidegger, a conclusion on the order of the famous last line of Rilke's poem on Apollo: “You must change your life.” It is more like, “Go ahead and change your life if you feel like it.” And if people take popular figures like Madonna and Rambo as their guides instead of Keats or Proust? “Let them,” Rorty says. “Otherwise you will have to have someone telling people what they can watch or read.”

Sitting in his house on a windy autumn evening, Rorty seems inclined to disclaim any startling originality that might convert the reading public into fervent Rortians. “My stuff is pretty reactive,” he says. “I like to see what other people are saying and see how I can take it apart. All I've really done beyond that is to take Dewey's insights and apply them to the things that have come up since 1945.”

This modesty goes well with his chosen role of anti-philosophical ironist. So does his championing - rare in philosophy - of the comic spirit of the novel: its love of eccentricity and diversity, its tolerance of moral ambiguity, its commitment to “adventure, narrative, and chance.” Yet in his ideas about how the self is made and remade through language, Rorty is offering a kind of met-aphysics for skeptics - an esthetic and linguistic idealism - that is anything but modest and antiphilosophical. Call it Nietzscheanism for the masses (as Nietzsche called Christianity “Platonism for the masses”)

If Rorty's work lacks the imaginative power and brilliant stylistic swordplay of Nietzsche, it has an optimism and democratic openness that Nietzsche lacks entirely. Rorty may not succeed in putting an end to the arguments of philosophers, but the history of modern philosophy consists largely of unsuccessful efforts to put an end to philosophy. Like Nietzsche, like Dewey, Heidegger, and Wittgenstein, Rorty has his place in this succession of profound and stimulating failures. Like them, he has reinvigorated philosophy by writing its epitaph. •